

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ**

airetos.gr

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΕΞΕΛΕΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ – Β΄ ΓΥΡΟ**

Άρθρο 1

**Αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου –
– Τροποποίηση του άρθρου 65 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α)**

Στο άρθρο 65 του ν.3852/2010 προστίθενται οι ακόλουθες παρ. 5 και 6 και αναριθμούνται η παρ. 5 και η παρ. 6, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 72 του ν.4555/2018, σε παρ. 7 και 8 αντίστοιχα:

«5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται κατά κατηγορία δήμων οι πέραν των αναφερομένων στον παρόντα νόμο αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων.

6. Με απόφαση του δημάρχου εξειδικεύονται στο δήμο οι αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου και καθορίζονται οι πέραν των αναφερομένων στον παρόντα νόμο αρμοδιότητες διοίκησης του δήμου στην εκτελεστική επιτροπή, τις λοιπές επιτροπές του δήμου, τον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους».

Άρθρο 2

Σύμπραξη δημοτικών παρατάξεων

1. Στην πρώτη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου και πριν τη συγκρότηση του προεδρείου του, ο δήμαρχος καταθέτει στον προεδρεύοντα σύμβουλο γραπτή δήλωση για τις συμπράττουσες δημοτικές παρατάξεις διακυβέρνησης του δήμου, η οποία συνυπογράφεται από τους επικεφαλής των παρατάξεων αυτών. Στη σύμπραξη αυτή περιλαμβάνεται οπωσδήποτε η δημοτική παράταξη του δημάρχου. Στην ίδια δήλωση περιλαμβάνονται και τυχόν μεμονωμένοι δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι που έχουν ανεξαρτοποιηθεί κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν.4555/2018 και συμπράττουν με την παράταξη του δημάρχου και δημοτικοί σύμβουλοι

που εντάσσονται στην παράταξη του δημάρχου κατά τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 73 του ν.4555/2018.¹

2. Οι δημοτικές παρατάξεις που μετέχουν σε σύμπραξη δημοτικών παρατάξεων μπορεί να συνενωθούν σχηματίζοντας νέα παράταξη κατά τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 73 του ν.4555/2018 ή να λειτουργούν ως σύμπραξη δημοτικών παρατάξεων με κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας που ψηφίζουν σε κοινή συνεδρίασή τους.

3. Ο δήμαρχος που έχει συγκροτήσει σύμπραξη δημοτικών παρατάξεων μπορεί να ζητήσει από το δημοτικό συμβούλιο την έγκριση του κοινού δημοτικού προγράμματος αυτών, κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος.

Άρθρο 3

Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου – – Τροποποίηση του άρθρου 71 του ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α)

Επαναφέρονται οι διατάξεις του άρθρου 64 του ν.3852/2010 με τις ακόλουθες αλλαγές :

- Ο πρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου προέρχονται από τις συμπράττουσες δημοτικές παρατάξεις διακυβέρνησης του δήμου και τους δημοτικούς συμβούλους της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος.*
- Ο αντιπρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη αλλά δεν ανέδειξε τον δήμαρχο.*
- Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 64 του ν.3852/2010, νοουμένων των συμπραττουσών δημοτικών παρατάξεων και των δημοτικών συμβούλων της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος ως “πλειοψηφήσαντος συνδυασμού”.*

¹ Κατά την παρ. 1 ο δήμαρχος έχει την αποκλειστική ευθύνη να διερευνά τη δυνατότητα συνεργασίας δημοτικών παρατάξεων που έχουν εκλέξει δημοτικούς συμβούλους και να ορίζει τις «συμπράττουσες δημοτικές παρατάξεις διακυβέρνησης του δήμου» και τους συμπράττοντες ή εντασσόμενους στην παράταξη του δημάρχου δημοτικούς συμβούλους. Η επιλογή αυτή, κατά τη γνώμη μας, στηρίζεται συνταγματικά στο τεκμήριο της λαϊκής εντολής που διαθέτει ως πλειοψηφίας στον Β΄ γύρο των δημοτικών εκλογών. Εντούτοις, εκτιμούμε ότι μπορεί να ενισχύσει την πολιτική νομιμοποίησή του και τη συνοχή της σύμπραξης των δημοτικών παρατάξεων διακυβέρνησης του δήμου, εφόσον του δοθεί η δυνατότητα, εάν το αποφασίσει, να θέσει υπό την κρίση του δημοτικού συμβουλίου το κοινό δημοτικό πρόγραμμα των συμπραττουσών δημοτικών παρατάξεων και συμβούλων. Στην περίπτωση αυτή θα μπορούσαν να δοθούν εκ του νόμου ορισμένες πρόσθετες αρμοδιότητες (ως διοικητικά κίνητρα) στα όργανα του συστήματος διακυβέρνησης. Για το λόγο αυτό προβλέπεται στη συνέχεια η παρ.3 του άρθρου αυτού και το άρθρο 8 του παρόντος.

Άρθρο 4

Αρμοδιότητες του δημάρχου – – Τροποποίηση του άρθρου 58 του ν.3852/2010

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 58 του ν.3852/2010, μετά το εδάφιο α προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο β και αναριθμούνται τα εδάφια β, γ, δ, ε, στ, ζ, η, θ και ι σε γ, δ, ε, στ, ζ, η, θ, ι και ια αντίστοιχα:

« β) καθορίζει τις πέραν των αναφερομένων στον παρόντα νόμο αρμοδιότητες διοίκησης του δήμου στα όργανα του συστήματος διακυβέρνησής του, κατά τις διατάξεις του άρθρου 65 του ν.3852/2010, όπως αυτές τροποποιούνται και ισχύουν».

2. Μετά την παρ. 1 του άρθρου 58 του ν.3852/2010 προστίθεται η ακόλουθη παρ. 2 και αναριθμούνται οι παρ. 2, 3, 4, 5 και 6 σε παρ. 3, 4, 5, 6 και 7 αντίστοιχα:

«2. Στην περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο δεν εγκρίνει σε δύο διαδοχικές συνεδριάσεις του, που απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον 5 εργάσιμες ημέρες, τις εισηγήσεις της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής για τη λήψη απόφασης του δημοτικού συμβουλίου² και δημιουργείται κίνδυνος ζημίας των δημοτικών συμφερόντων, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου αναπέμπει το θέμα στην επιτροπή που το εισηγήθηκε, η οποία λαμβάνει και τη σχετική τελική απόφαση. Η απόφαση αυτή μπορεί να προσβληθεί από τους αιρετούς του δήμου ενώπιον της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 118 του ν.4555/2018. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. αποφαινεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου».

Άρθρο 5

Συγκρότηση–Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Τροποποίηση του άρθρου 76 του ν.4555/2018

Καταργείται το άρθρο 76 του ν.4555/2018 και επαναφέρεται σε ισχύ το άρθρο 74 του ν.3852/2010 με τις ακόλουθες αλλαγές:

² Οι αποφάσεις αυτές αφορούν α) τον προϋπολογισμό ή τον απολογισμό του δήμου, τη σύναψη δανείων, την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών και το σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου, που εισηγείται η οικονομική επιτροπή, β) τη χορήγηση άδειας ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων, τις χωροταξικές ή πολεοδομικές αποφάσεις της υποπαρ. Β της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 3852/2018 που εισηγείται η επιτροπή ποιότητας ζωής και γ) τις κανονιστικές αποφάσεις που εισηγείται η οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής.

Σημειώνεται πάντως ότι ορισμένες από τις εισηγητικές αρμοδιότητες των επιτροπών αυτών μπορεί να μετατραπούν σε αποφασιστικές (βλέπε άρθρο 6).

- Τα πέντε (5) μέλη στις επταμελείς επιτροπές, τα έξι (6) μέλη στις εννεαμελείς επιτροπές και τα επτά (7) μέλη στις ενδεκαμελείς επιτροπές (περιλαμβανομένου κάθε φορά του προέδρου) προέρχονται από τις «συμπράττουσες δημοτικές παρατάξεις διακυβέρνησης του δήμου» και επιλέγονται από τον δήμαρχο.³
- Τα υπόλοιπα μέλη προέρχονται από τις λοιπές παρατάξεις και εκλέγονται από αυτές με το σύστημα της απλής αναλογικής σε ειδική συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου.
- Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παρ. 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 74 του ν.3852/2010.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – – Τροποποίηση των άρθρων 72 και 73 του ν. 3852/2010

1. Η οικονομική επιτροπή εγκρίνει όλες τις τροποποιήσεις του προϋπολογισμού του δήμου εφόσον διατηρείται το συνολικό ύψος των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων του.
2. Η οικονομική επιτροπή αποφασίζει το ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου,
3. Η επιτροπή ποιότητας ζωής αποφασίζει την έγκριση της ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων,

Άρθρο 7

Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής – – Τροποποίηση του άρθρου 63 του ν.3852/2010

1. Η εκτελεστική επιτροπή αποφασίζει τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας,

³ Εναλλακτικά, τα 3 από τα 5 μέλη, τα 4 από τα 6 μέλη και τα 5 από τα 7 μέλη εκλέγονται από τις συμπράττουσες παρατάξεις με το σύστημα της απλής αναλογικής σε ειδική συνεδρίασή τους και τα λοιπά 2 μέλη επιλέγονται από τον δήμαρχο.

2. Στο άρθρο 63 του ν.3852/2010 προστίθεται παρ. 2 ως ακολούθως:

«2. Στην περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο δεν εγκρίνει σε δύο διαδοχικές συνεδριάσεις του, που απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον 5 εργάσιμες ημέρες, τις εισηγήσεις της εκτελεστικής επιτροπής για τη λήψη απόφασης του δημοτικού συμβουλίου⁴ και δημιουργείται κίνδυνος ζημίας των δημοτικών συμφερόντων, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου αναπέμπει το θέμα στην εκτελεστική επιτροπή,⁵ η οποία λαμβάνει και τη σχετική τελική απόφαση. Η απόφαση αυτή μπορεί να προσβληθεί από τους αιρετούς του δήμου ενώπιον της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 118 του ν.4555/2018. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. αποφαινεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση της εκτελεστικής επιτροπής».

Άρθρο 8

Σύμπραξη δημοτικών παρατάξεων

8.1. Ο δήμαρχος που εξελέγη στην επαναληπτική ψηφοφορία (Β΄ γύρος) μπορεί να συγκροτήσει σύμπραξη δύο ή περισσότερων δημοτικών παρατάξεων (περιλαμβανομένης της δημοτικής παράταξής του) με κοινό δημοτικό πρόγραμμα και να ζητήσει από το δημοτικό συμβούλιο ψήφο εμπιστοσύνης.

Το κοινό δημοτικό πρόγραμμα εγκρίνεται και υπογράφεται από τον δήμαρχο και τους δημοτικούς συμβούλους των συμπραττουσών δημοτικών παρατάξεων, περιλαμβανομένων των επικεφαλής αυτών. Σε περίπτωση που ένας εκ των δημοτικών συμβούλων αυτών δηλώσει γραπτά ότι δεν συμφωνεί, θεωρείται ανεξαρτοποιούμενος και δεν λογίζεται ως μέλος της παράταξης με την οποία εξελέγη.

Το κοινό δημοτικό πρόγραμμα υποβάλεται προς ψήφιση στο δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίασή του ή όποτε κρίνει αναγκαίο ο δήμαρχος και εγκρίνεται εφόσον ψηφίσει θετικά η πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας

⁴ Οι αποφάσεις αυτές αφορούν το επιχειρησιακό πρόγραμμα, το τεχνικό πρόγραμμα, τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών και τις κανονιστικές αποφάσεις (τον κανονισμό μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών, την Χάρτα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών, τον κανονισμό πληροφόρησης των πολιτών και τον κανονισμό διαβούλευσης). Σημειώνεται πάντως ότι ορισμένες από τις εισηγητικές αρμοδιότητες της εκτελεστικής επιτροπής μπορεί να μετατραπούν σε αποφασιστικές (βλέπε παρ. 1 του άρθρου 7).

⁵ Εναλλακτικά, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου στέλνει το θέμα στην οικονομική επιτροπή διότι οι περισσότερες εκ των σχετικών αποφάσεων έχουν και οικονομικό αντικείμενο (και διότι εξασφαλίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια λόγω της συμμετοχής δημοτικών συμβούλων των παρατάξεων που δεν μετέχουν στις συμπράξεις).

αυτής, αφαιρούνται από τον αριθμό του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου οι λευκές ψήφοι και οι αποχές.

Η διαδικασία των προηγούμενων εδαφίων, εφόσον υπερψηφιστεί η σύμπραξη των δημοτικών παρατάξεων, μπορεί να επαναληφθεί μόνο μετά την παρέλευση έτους, οπότε υποβάλεται από τον δήμαρχο στο δημοτικό συμβούλιο, με τήρηση της αρχικής σύμπραξης δημοτικών παρατάξεων, επικαιροποιημένο δημοτικό πρόγραμμα. Εάν αυτά απορριφθούν από το δημοτικό συμβούλιο, ο δήμαρχος μπορεί να συγκροτήσει νέα σύμπραξη δύο ή περισσότερων δημοτικών παρατάξεων και να επαναληφθεί η σχετική διαδικασία.

6.2. Εφόσον εγκριθεί το δημοτικό πρόγραμμα σύμπραξης δημοτικών παρατάξεων, τα όργανα του συστήματος διακυβέρνησης έχουν και τις ακόλουθες πρόσθετες αρμοδιότητες:

- α) Η οικονομική επιτροπή αποφασίζει το ετήσιο πρόγραμμα δράσης του δήμου
- β)
- γ)
- δ)

Άρθρο 9

Διοίκηση Κοινοτήτων

Χρειάζεται η μελέτη των αρμοδιοτήτων που προβλέπει ο ν.4555/2018 για το συμβούλιο κοινότητας άνω των 300 κατοίκων, τον πρόεδρο του συμβουλίου αυτού και τον πρόεδρο κοινότητας έως 300 κατοίκων (άρθρα 84, 82 και 83 αντίστοιχα).

Για παράδειγμα, μπορεί να καταργηθούν η περίπ. β της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν.4555/2018 (έργα και δράσεις στην κοινότητα από τους ΚΑΠ) και η περίπ. β της παρ. 2 του άρθρου 83 του ν.4555/2018 (κατανομή των ΚΑΠ για επενδύσεις στην κοινότητα) ή οι αντίστοιχες αρμοδιότητες να μετατραπούν από αποφασιστικές σε εισηγητικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΕΞΕΛΕΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ – Α΄ ΓΥΡΟ

Στους Δήμους που ο Δήμαρχος εκλέχθηκε στην πρώτη ψηφοφορία – Α΄ γύρο, επαφέρονται σε ισχύ οι διατάξεις του ν.3852/2010 που αφορούν στη συγκρότηση του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου (παρ. 2 άρθρου 64) και στη συγκρότηση και εκλογή της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής (άρθρο 74).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΨΗΦΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Καταργούνται οι διατάξεις των παρ. 8 και 9 του άρθρου 189 του ν.4555/2018 που αφορούν στην ψήφιση του προϋπολογισμού ανά τεταρτοψήφιο κωδικό αριθμό και τη διακριτή συζήτηση και ψηφοφορία εναλλακτικών προτάσεων ανά κωδικό αριθμό εσόδων και δαπανών.

Καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 191 του ν.4555/2018 που αφορούν στην ψήφιση του τεχνικού προγράμματος ανά έργο, οπότε θα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 208 του ν.3463/2006.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Η

Οι ανωτέρω προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις μπορεί να βελτιώσουν την κυβερνησιμότητα στην πλειονότητα των δήμων στους οποίους ο δήμαρχος εξελέγη στον Β΄ γύρο και ιδίως στις περιπτώσεις που ο δήμαρχος έχει εξασφαλίσει σημαντικό αριθμό δημοτικών συμβούλων (από τον Α΄ γύρο).

Στις περιπτώσεις όμως που ο δήμαρχος έχει μικρό αριθμό δημοτικών συμβούλων (από τον Α΄ γύρο) και συγκροτηθεί απέναντί του, επίσημα ή ανεπίσημα, σύμπραξη δημοτικών παρατάξεων που δεν ψηφίζει καμμία εισήγησή του στο δημοτικό συμβούλιο, χρειάζονται νομοθετικές ρυθμίσεις ριζοσπαστικότερου χαρακτήρα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

.....
.....
.....
.....
.....